

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1228/2020
28.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Мандић адвокат из ..., против туженог ЈП „Дирекција за изградњу Града Сомбора“ - у ликвидацији, чији је пуномоћник Љиљана Вељовић адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4071/19 од 04.12.2019. године, у седници већа одржаној дана 28.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4071/19 од 04.12.2019. године у ставу првом изреке тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Сомбору П1 466/19 од 11.09.2019. године у усвајајућем делу става другог изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде материјалне штете због незаконитог престанка радног односа исплати износ од 1.955.494,02 динара са законском затезном каматом почев од 19.03.2019. године па до исплате и у ставу трећем и четвртном изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4071/19 од 04.12.2019.године у ставу другом изреке којим је обијена жалба тужиоца изјављена против пресуде Основног суда у Сомбору П1 466/19 од 11.09.2019. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 228.000,00 динара у року од 8 дана од дана достављања пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П1 466/19 од 11.09.2019. године, ставом првим изреке, тужбени захтев тужиоца је делимично усвојен. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде материјалне штете коју трпи због незаконитог престанка радног односа тј. нето зарада коју би остварио да му није незаконито престао радни однос, исплати износ од 1.955.449,02 динара, са законском затезном каматом почев од 19.03.2019. године па до исплате. Преко досуђеног износа од 1.955.449,02 динара, а до траженог износа од 2.216.277,94 динара са законском затезном каматом почев од 19.03.2019. године па до исплате на име накнаде материјалне штете коју трпи због незаконитог престанка радног односа, тј. нето зарада

коју би остварио да му није незаконито престао радни однос, тужбени захтев је одбијен и у делу у коме се тражи да се тужени обавезе да тужиоцу исплати на име накнаде нематеријалне штете коју трпи због незаконитог престанка радног односа и немогућности враћања на рад код туженог износ од 1.500.887,70 динара са законском затезном каматом почев од дана доношења пресуда па до исплате. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу на исплаћене нето износе обрачуна и уплати припадајуће доприносе за тужиоца. Ставом четвртим изеке обавезан је тужени да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 450.610,59 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4071/19 од 04.12.2019. године, ставом првим изреке, делимично је преиначена пресуда Основног суда у Сомбору П1 466/19 од 11.09.2019. године, у усвајајућем делу и одбијен тужбени захтев тужиоца за накнаду изгубљене зараде (материјалне штете) преко износа од 114.070,89 динара са законском затезном каматом од 19.03.2019. године и за уплату припадајућих доприноса за обавезно социјално осигурање у корист тужиоца код надлжених организација преко тог износа као и за накнаду трошкова поступка преко износа од 145.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, у преосталом делу жалба тужиоца је у целости одбијена, а првостепена пресуда потврђена. Ставом трећим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 148.959,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд испитао је побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11 ... 87/11) и утврдио да је ревизија тужиоца делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је засновао радни однос код туженог на одређено време као ..., а на основу уговора о раду закљученог дана 13.09.2014. године, док су анексом уговора о раду од 18.06.2015. године измењене одредбе уговора о раду тако што је тужилац именован за ... туженог, с тим да тужилац радни однос заснива на одређено време, на период од четири године, а да ће се зарада запосленог утврђивати у складу са законом и Правилником о раду туженог. Решењем туженог број К-78/2016 од 11.10.2016. године тужиоцу је престао радни однос, односно отказан му је уговор о раду као и анекс уговора о раду, јер га је Скупштина Града Сомбора разрешила ... са даном 06.10.2016. године. Тужилац је пред Управним судом у Новом Саду водио управни спор ради поништаја решења Скупштине Града Сомбора од 06.10.2010. године, након чега је пресудом Управног суда У 15644/16 поништено решење Скупштине Града Сомбора, а предмет враћен органу тужене на поновно одлучивање, а по којој пресуди није поступљено. Делимичном пресудом Основног суда у Сомбору П1 466/19 од 10.05.2019. године, која је потврђена пресудом

Апелационог суда у Новом Саду од 22.07.2019. године, поништено је као незаконито решење туженог од 11.10.2016. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду од 13.11.2014. године и анекс уговора о раду од 18.06.2015. године. У децембру 2016. године над туженим је покренут ликвидациони поступак и туженом је постављен ликвидациони управник ББ. као законски заступник тужене. На основу обављеног вештачења од стране вештака економско-финансијске струке утврђена је висина изгубљене зараде за период од 12.10.2016. године (када је тужиоцу незаконито престао радни однос) до 17.06.2019. године (када би тужиоцу истекао мандат ... по основу анекса уговора о раду) коју би тужилац остварио да је радио код туженог увећана за минули рад код туженог, и то у износу од 1.955.449,02 динара. Постављеним тужбеним захтевом тужилац је тражи да се обавезе тужени да му због незаконитог престанка радног односа накнади материјалну штету односно исплати зараду коју би остварио да му радни однос није незаконито престао као и да се обавезе тужени да му на име накнаде нематеријалне штете коју трпи због незаконитог престанка радног односа и немогућности враћања на рад код туженог исплати износ од 1.500.877,70 динара.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужиоцу због незаконитог престанка радног односа накнади штету у виду изгубљене зараде у износу од 1.955.449,02 динара са законском затезном каматом почев од 19.03.2019. године док је преко досуђеног износа, а до траженог износа од 2.216.277,94 динара са законском затезном каматом тужбени захтев одбио као неоснован и истовремено одбио као неоснован захтев тужиоца да се обавезе тужени на исплату износа од 1.500.887,70 динара на име накнаде материјалне штете коју трпи због незаконитог престанка радног односа и немогућности враћања на рад.

Другостепени суд је делимично преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца за накнаду изгубљене зараде преко износа од 114.070,89 динара са законском затезном каматом од 19.05.2019. године као и уплату припадајућих доприноса за обавезно социјално осигурање и трошкове поступка преко износа од 145.000,00 динара, са законском затезном каматом док је у преосталом делу жалбу тужиоца и туженог одбио као неосновану, са образложењем да тужилац има право на накнаду штете у виду изгубљене зараде само за период од 12.10.2016. године до 08.12.2016. године обзиром да је избором ликвидационог управника тужиоцу престао радни однос код туженог, а уговором о раду није била уговорена обавеза туженог да тужиоца распореди на друге одговарајуће послове.

Врховни касациони суд сматра да се основано ревизијом тужиоца указује да је побијана пресуда којом је одлучено о захтеву за наканду штете на име изгубљене зараде због незаконитог отказа, донета уз погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 191. став 1. Закона о раду прописано је да ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио.

Одредбом члана 529. Закона о привредним друштвима прописано је да у одлуци о покретању ликвидације друштво именује ликвидационог управника, да именованем ликвидационог управника свим заступницима друштва престају права заступања друштва, а ако друштво не именује ликвидационог управника на начин предвиђен ставом 1. овог члана, сви законски заступници друштва постају ликвидациони управници, с тим да друштво може имати више ликвидационих управника, у ком случају они заступају друштво заједно, ако одлуком којом су именовани није другачије одређено.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, те утврђено чињенично стање, и по оцени Врховног касационог суда, правилно је првостепени суд одлучио када је утврдио да тужилац има право на накнаду материјалне штете у виду изгубљене зараде коју би остварио да радни однос није незаконито престао, и то за период од 12.10.2016. године па до истека мандата односно до 17.06.2019. године.

Наиме, Законом о привредним друштвима којим је утврђен поступак ликвидације, није прописано да отварање поступка ликвидације представља разлог за отказ уговора о раду. Отварање поступка ликвидације и именоване ликвидационог управника не представља само по себи разлог за престанак радног односа директору предузећа, већ је како је то прописано чланом 529. наведеног закона, свим заступницима друштва престају права заступања друштва, а не престаје радни однос како је то погрешно закључио другостепени суд. Стога Одлука Скупштине Града Сомбора да се над туженим покрене поступак ликвидације не утиче на радно правни статус тужиоца, односно последица отварања поступка ликвидације над туженим нема за последицу престанак радног односа ни запослених ни директора предузећа које је у ликвидацији, па је стога Одлука Града Сомбора да се над туженим отвори наведени поступак без утицаја на права тужиоца из радног односа.

Одредбом члана 48. став 1. Закона о раду прописано је да директор, односно други законски заступник послодавца може да заснује радни однос на неодређено или одређено време, док је ставом 3. истог члана прописано да радни однос на одређено време може да траје до истека рока на који је изабран директор, односно до његовог разрешења.

Тужилац је радни однос засновао на одређено време за обављање послова ... на мандатни период од четири године, и за који период тужилац, сагласно цитираној законској одредби, има право на накнаду за рад и друга права, обавезе и одговорности у складу са закљученим уговором.

Код чињенице да је решење туженог, којим је тужиоцу отказан уговор о раду, поништено као незаконито правноснажном делимичном пресудом Основног суда у Сомбору од 10.05.2019. године, то тужилац по основу закљученог уговора о раду и анекса уговора о раду, а сходно члану 48. став 3. Закона о раду има право на зараду до истека мандата на који је именован, па чињеница да је Одлуком Скупштине Града Сомбора над туженим покренут поступак ликвидације и истовремено именован ликвидациони управник у конкретном случају је ирелевантна, обзиром да је и након

покретања поступка ликвидације тужилац могао да остане на месту ... до истека мандата без обзира што је друго лице именовано за ликвидационог управника. Именовањем ликвидационог управника тужиоцу није престао радни однос већ су му само престала овлашћења да заступа привредно друштво, због чега тужилац има право на накнаду штете у виду изгубљене зараде као и право на уплату припадајућих доприноса, сходно одредби члана 191. Закона о раду.

На основу изложеног, применом члана 416. став 1 ЗПП Врховни касациони суд је преиначио другостепену пресуду тако што је одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду у усвајајућем делу одлуке за исплату зараде због незаконитог престанка радног односа и одлучио као у ставу првом изреке.

Без утицаја су на другачију одлуку суда ревизијски наводи тужиоца да тужилац има право на накнаду нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због незаконитог престанка радног односа, а ово стога што тужилац на ове околности, како су то правилно утврдили нижестепени судови, није изнео чињенице на којима овај део тужбеног захтева заснива нити је предложио доказе којима би се ове чињенице утврдиле. Осим тога о захтеву тужиоца за враћање на рад није одлучивано обзиром да такав захтев тужилац тужбом није ни тражио, због чега је, сходно члану 414. ЗПП ревизија тужиоца одбијена као неоснована и одлучено као у ставу другом изреке.

Тужиоцу који је делимично успео са ревизијом, сагласно одредбама члана 153, 154. и 165.ст. 1 и 2. ЗПП и важећој АТ и ТТ досуђени су трошкови ревизијског поступка и то на име састава ревизије износ од 33.00000, на име судске таксе на ревизију износ од 97.500,00 динара и на име суске таксе на одлуку износ од 97.500,00 динара, у укупном износу од 228.000,00 динара.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић